

In het vliegtuig lees ik verder in een essay van Thomas Mann: Mijn Tijd. De boodschap is: 'De Tijd is een kostbaar geschenk, ons gegeven om er verstandiger, beter, rijper, volmakter in te worden. Hij is de vrede zelf, en oorlog is niets dan het woeste versmiden van de tijd., het uitbreken uit de tijd in zinloos geweld.' Verder schafte ik mij aan een dun gidsje waarin uiteengezet werd de leefwijze en de mentaliteit van 'de Amerikaan'. Winnen is een belangrijk element van de psyche van de Amerikaan. In de paragraaf HUMOR staat dat behalve over beroeps groepen ook over de naijver der regionale afkomst grappen worden gemaakt. Voorbeeld: Een Texaan schept tegenover een inwoner van Arkansas op over zijn boerderij: 'Nou, mijn boerderij is zo groot dat, als ik 's-ochtends in mijn vrachtauto stap om een rondje rond mijn landbouwgronden te rijden, ik pas 's-nachts weer thuis ben.' De ander knikte begrijpend en zegt droogjes: 'Ja, zo'n vrachtauto heb ik ook eens gehad.'

De vliegtocht duurde 7 uur en 50 minuten. Om 15.45 uur stegen we in Amsterdam op en tegen 24.00 uur arriveerden we op het O'Hare vliegveld van Chicago of te wel 17.00 uur local time. Na uit gechecked te zijn, zaten we om 17.45 uur in een taxi die ons naar down town Chicago bracht. De rit kostte me USD 35,-. De taxichauffeur was een Nigeriaan die reeds twee jaar in Chicago woonde. Hij had USD 5000,- betaald om de USA binnen te komen. Zijn zwangere vrouw had hij achtergelaten in Lagos en de inmiddels geboren dochter heeft hij nog niet gezien. Zijn taxi huurt hij voor USD 100,- per dag en hij streeft naar een dag opbrengst van USD 200,- per dag. Daarvoor moet hij ongeveer 14 uur per dag in de weer zijn. We logeren op een markant punt in de stad, dat bekend moet zijn bij iedere taxichauffeur. Wat doet onze Nigeriaan, die in de gaten heeft dat we voor de eerste keer in Chicago zijn? Hij slaat opzettelijk een verkeerde 'block' in. Dat is de truc om de rit duurder te maken.

18.30 uur staan we in de gang en voor de deur op de 53ste verdieping van het appartement door Ernst & Young aan Floris ter beschikking gesteld en daar ontmoeten we Floris in gezelschap van Maya Roosjes. Maya Roosjes, geboren en getogen in Hindelopen en gestudeerd in Groningen, werkt al negen jaar in Amerika als 'litigation lawyer'. Ze werkt sedert 5 maanden voor E & Y in Chicago. Aardig mens; niet mooi. We drinken een biertje en bekomen van de reis. Dan stelt Floris voor om een Thaise maaltijd te gaan nuttigen. We mogen van hem nog niet naar bed. Het eten was eenvoudig, genoeg en niet duur. Voor vijf personen betaalde ik USD 35,-. Om negen uur 's-avonds besef ik dat het 04.00 uur a.m. in de morgen Europese tijd is en dat ik niet ontvankelijk ben voor meer indrukken van Chicago. Vera en Aadje 'call it a day' en nemen een taxi naar het appartement. Floris, Maya en Reinoud bezoeken nog een paar établissements.

Zaterdag, 18 September 1999

Floris trekt de luxaflex op om 08.00 uur a.m. Een fantastisch panorama van Lake Michigan met daar langs de Lake Shore Drive ontrolt voor onze ogen. Strak blauwe lucht; wolkenkrabbers en een miniatuur wereld daar beneden. 'Doucement' staan we op. Ik neem het appartement op waar we de komende negen dagen zullen toeven. Het appartement bestaat uit één slaapkamer met een klederkast er naast en daarnaast de badkamer. Verder is er een zitkamer met een eethoek. Er is een aparte keuken, maar in de muur is een hele grote opening naar de eethoek. Aadje en Vera slapen in de master bedroom, Floris slaapt op de bank in de kamer en Reinoud slaapt op een klein matrasje op de grond in de kamer. Al dra lagen de kleren en de schoenen over de grond verspreid en begon het appartement er 'gemütlich', onopgeruimd eruit te zien door de verspreide boeken, kranten folders, lege glazen etc. net als een studentenkamer.

Floris en Reinoud zijn naar buiten gegaan om de ingrediënten: Ananas; meloen yoghurt, eieren, spek voor het ontbijt te kopen. Ze komen terug en Floris begroet ons met: 'Ziehier, your first Starbuck (tall café latte), een grote kartonnen beker met 'café au lait'. In de loop van de dagen zie je velen met zo'n kartonnen beker over straat lopen. Na het ontbijt stelt Floris met oog op de jet-lag, een rustige dag te hebben en een wandeling door de stad te maken.

Beste ouders,
Zie hier het begin van mijn verslag over onze
10 dagse tocht naar Chicago. Kreef een tweede
zeer gewaardeerde brief uit Klosters met als
strekking: Iedereen wil oud worden, maar
niemand wil oud zijn. Ik neem dat juist
de gemiddelde levensverwachting in Nederland
reeds gepasseerd zijn. En trouwens, wat is
oud? Het is relatief begrip. Strikt ge-
leen.
15 okt '99
PTO.

nommen is het quantificeren van het voortkrijgen
van de Natuur, waarom de mens en de mens
alleen de naam: Tijd aan verbindt een
menselijke vinding. Tot ± 1492 vóór Chr. waren
er geen klokken. In mijn peest ben ik geen
59 jaar. Mijn lichaam is minder vital
dan voorheen. Hoe oud ben ik dan?

+ Is wel een beetje filosofisch, hè?
Heel veel mensen introduceren in een te
kleine ruimte, wat is dat? Een receptie
Zo had Karin en Bondewijn van IJersum
veel te veel mensen ingetrokken voor een
decent discours. Maar misschien loop
je daar rond om alleen maar gezichten te
worden opdat ze er kennis van nemen dat
Vera & Aadje Jirk Wopker (en natuurlijk ook
Elders en Ary) salonfähig zijn. Enfin,
er werd een concert gegeven i.e. voedsel
voor de peest en daarna voedsel voor "the body"
(body & soul). Ik ontmoette vluchtig ene
"Crosen" die 12 jaar voor IMF de respectievelijke
Indonesische ministers v. Financien heeft geadviseerd
en ook een vrouwelijke hoogleerare kunstgeschiedenis
met als specialiteit: De Middeleeuwen - ook vluchtig.
Ik heb Karin en Bondewijn bevestigd hun pe-
schreven dat best wel een paar vrienden van hun
voor een middag wil "leasen".

Zaterdag 17/10/99

Terminde een biografie over Thomas More nips-
leren. We weten veel over hem omdat hij 1) zelf
veel geschreven heeft, 2) hij het tot Lord Chancellor
gebracht heeft, een positie van de belangrijkste
man van Engeland op de koning na. Hij was
~~dan~~ dus zeer aanwettig en daarom is er veel
over hem geschreven door tijdgenoten. Ook veel
van zijn beslissingen zijn vastgelegd. 3) Hij
was een erudit man die als geleerd man
vond dat het humanisme en de klassieken
(geschriften uit Griekse en Romeinse bronnen) niet
strijdig waren met het ware geloof. Eras-
mus heeft veel over de persoon More
vastgelegd. De laatste 15 maanden van zijn
leven bracht ie in de Tower door alvorens
op 6 juli 1535 onthoofd te worden omdat
hij het pape v.d. paus bove dat van de
koning stelde. In die 15 maanden heeft
hij ook veel geschreven. Zo zie je maar
weer: wie schrijft die blijft! In dat
hof een print" bij het vertoef van mijn
reisverslag en dan vindt diese reis van
mijnen gedanken naar over Schweiz en
ook van Vera met kranen in haar hoofd maar
zonder hare gevolgen "la Val".
Veel lief + praet
Ged. 1e

Reisverslag van het bezoek van Vera Aadje en Reinoud aan Chicago van 17 sept. '99-27 sept. '99
We logeerden in het appartement wat aan Floris beschikbaar was gesteld door zijn broodheer: Ernst & Young: North Pier Apartment Building (53th floor), 474 North Lake Shore Drive; CHICAGO IL 60611

Vertrekken is de vertrouwde omgeving achterlaten. Ook al weet je van te voren dat je na 10 dagen terug keert, je bent toch al dagen voor het vertrek in je geest bezig te bedenken wat je van die vertrouwde omgeving mee wilt nemen om niet al te ontheemd te voelen in de vreemde omgeving, waar je het nog niet kent. Wat betreft de aanvulling van de alledaagse behoeften zoals: inkt, papier, toiletartikelen, keelpijn-dragee's, fotorolletjes, chefarine etc. kan ik moeiteloos in Amsterdam aanschaffen en probeer mij in te denken hoeveel frustratie het mij bespaart om die artikelen hier te kopen waar ik blindelings de weg weet, dan, 'in case of need' in Chicago. Je leven is een continuüm en daarom is 'Partir un peu mourir'. In Chicago verban je Nederland niet één, twee, drie uit je geest. De achterblijvers mogen niet merken dat we er tien dagen niet zijn. 'Last minute' rekeningen worden prompt betaald, neen, zelfs de werkster wordt éénmalig vooruit betaald. Mijn ouders en deze en gene krijgen nog een brief. Wat mij zelf betreft neem ik Nederland mee door gewoon door te gaan met lezen van het boek waarmee ik in Nederland begonnen was. Toch moeten er keuzen gemaakt worden wat je wel en wat je niet meeneemt.

De onzekere factor bij het pakken van koffers is of we de goede keuze van mee te nemen kleren gemaakt hebben. De Int. Herald Tribune vermeldde dat de temperatuur tot 16° Celsius gezakt was in Chicago, maar weer zou stijgen tot 22° Celsius.

Baudelaire merkte reeds op: 'Ce sont les vrais voyageurs qui partent pour partir', en kennelijk ben ik geen groot liefhebber van mij te verplaatsen met alle ongemakken van dien. De bonus van reizen is dat bij thuiskomst je de eigen omgeving voor enige tijd weer meer waardeert omdat je die dan toest met de omgeving waar je vandaan komt.

De avond voor ons vertrek gingen we nog naar een concert gegeven door het KCO in het Concertgebouw. Het programma bestond uit: Webern (romantisch), Albanberg (heb ik moeite mee) en de vierde symfonie van Mahler (prachtig). Het was een prachtige zomeravond en de wandeling van - en naar het concertgebouw over de grachten was van een sprookjesachtige schoonheid. De vraag rees in mij op: 'Waarom vertrek je eigenlijk als het volmaakte geluk voor je voordeur ligt?' Reinoud, 'ready to go', arriveerde nog later op de avond op de keizersgracht.

Op de dag van het vertrek regende het. We bestelde een taxi om onszelf en al onze 'barang' naar het Centraal Station te vervoeren. De taxi chauffeur gaf tijdens de rit een exposé over zijn sleets huwelijksleven en betitelde zijn vrouw als 'een kind van een ander'. Al vijfendertig jaar gaf hij een kind van een ander te eten. Ik zelf ben bijna dertig jaar getrouwd maar op die manier heb ik nooit over de zorg voor elkaar in het huwelijk nagedacht.

De KL 0611 vlucht vertrekt om 14.10 uur, twee uur van te voren in checken. Op vliegveld Schiphol aan gekomen, worden we verrast met een vertraging van 1½ uur hetgeen betekende dat we 3½ lang in de vertrek moesten rondhangen alvorens we verzocht werden om in te stappen. 'Dus eerst maar wat eten': zei likkepot. De vertrekhall is overvol en je kan niet ergens prettig zitten. Rondlopen en naar de winkels kijken en kopen. We verlieten het land met in gedachten dat we misschien wel eens voortijdig terug zouden moeten keren. Neef Duncan had een mysterieuze infectie opgedaan met zeer ernstige bijwerkingen zoals aangezichtsverlammingen. De heren medici hadden nog niet de juiste diagnose kunnen stellen. We hebben in de tijd dat we moesten wachten kunnen bellen en blij van ons medeleven kunnen geven. Eén van de van het vertrouwde aspecten die ik achterliet, was muziek. Op aanraden van Reinoud kocht ik een 'mini disk player'. Vera kocht voor Reinoud een trui en een paar schoenen en parfum voor haar zelf. Enfin, om 15.40 mochten we 'boarden'. Het vliegtuig zat tjokvol gelijk sardines in blik. Wij zaten in het midden gangpad. Voorons, op vier stoelen, reisden een jong Zuid-Afrikaans gezin. Twee jonge mensen met twee hele kleine kinderen. Ze kwamen uit Capetown. De man werd door zijn bedrijf voor een paar jaar naar Chicago gestuurd. Over een paar maanden zouden ze de winter ervaren. Het deed ons denken aan onze 'assignment' naar Nigeria in December '74 toen we naar Lagos vlogen met een kleuter en baby. Naast Reinoud zat een Noors meisje: Ingrid Hendrikse. Zij had, nota bene, in Utrecht gestudeerd en was lid van de U.V.S.V. geweest. Haar cijfers op de middelbare school waren niet goed genoeg om toegelaten te worden op de universiteit in Noorwegen, maar nu volgde ze wel de opleiding tot neuro-chirurg in Noorwegen. 't Kan verkeren. Reinoud had aan haar een genoegelijke reisgezelschap, want ze onthulde aan hem al haar gefaalde 'love affaires'.

In het vliegtuig lees ik verder in een essay van Thomas Man: Mijn Tijd. De boodschap is: 'De Tijd is een kostbaar geschenk, ons gegeven om er verstandiger, beter, rijper, volmaakter in te worden. Hij is de vrede zelf, en oorlog is niets dan het woeste versmiden van de tijd., het uitbreken uit de tijd in zinloos geweld.' Verder schafte ik mij aan een dun gidsje waarin uiteengezet werd de leefwijze en de mentaliteit van 'de Amerikaan'. Winnen is een belangrijk element van de psyche van de Amerikaan. In de paragraaf HUMOR staat dat behalve over beroeps groepen ook over de naijver der regionale afkomst grappen worden gemaakt. Voorbeeld: Een Texaan schept tegenover een inwoner van Arkansas op over zijn boerderij: 'Nou, mijn boerderij is zó groot dat, als ik 's-ochtends in mijn vrachtauto stap om een rondje rond mijn landbouwgronden te rijden, ik pas 's-nachts weer thuis ben.' De ander knikte begrijpend en zegt droogjes: 'Ja, zo'n vrachtauto heb ik ook eens gehad.'

De vliegtocht duurde 7 uur en 50 minuten. Om 15.45 uur stegen we in Amsterdam op en tegen 24.00 uur arriveerden we op het O'Hare vliegveld van Chicago of te wel 17.00 uur local time. Na uit gechecked te zijn, zaten we om 17.45 uur in een taxi die ons naar down town Chigago bracht. De rit kostte me USD 35,-. De taxichauffeur was een Nigeriaan die reeds twee jaar in Chicago woonde. Hij had USD 5000,- betaald om de USA binnen te komen. Zijn zwangere vrouw had hij achtergelaten in Lagos en de inmiddels geboren dochter heeft hij nog niet gezien. Zijn taxi huurt hij voor USD 100,- per dag en hij streeft naar een dag opbrengst van USD 200,- per dag. Daarvoor moet hij ongeveer 14 uur per dag in de weer zijn. We logeren op een markant punt in de stad, dat bekend moet zijn bij iedere taxichauffeur. Wat doet onze Nigeriaan, die in de gaten heeft dat we voor de eerste keer in Chicago zijn? Hij slaat opzettelijk een verkeerde 'block' in. Dat is de truc om de rit duurder te maken.

18.30 uur staan we in de gang en voor de deur op de 53ste verdieping van het appartement door Ernst & Young aan Floris ter beschikking gesteld en daar ontmoeten we Floris in gezelschap van Maya Roosjes. Maya Roosjes, geboren en getogen in Hindelopen en gestudeerd in Groningen, werkt al negen jaar in Amerika als 'litigation lawyer'. Ze werkt sedert 5 maanden voor E & Y in Chicago. Aardig mens; niet mooi. We drinken een biertje en bekomen van de reis. Dan stelt Floris voor om een Thaise maaltijd te gaan nuttigen. We mogen van hem nog niet naar bed. Het eten was eenvoudig, genoeg en niet duur. Voor vijf personen betaalde ik USD 35,-. Om negen uur 's-avonds besef ik dat het 04.00 uur a.m. in de morgen Europese tijd is en dat ik niet ontvankelijk ben voor meer indrukken van Chicago. Vera en Aadje 'call it a day' en nemen een taxi naar het appartement. Floris, Maya en Reinoud bezoeken nog een paar établissements.

Zaterdag, 18 September 1999

Floris trekt de luxaflex op om 08.00 uur a.m. Een fantastisch panorama van Lake Michigan met daar langs de Lake Shore Drive ontrolt voor onze ogen. Strak blauwe lucht; wolkenkrabbers en een miniatuur wereld daar beneden.. 'Doucement' staan we op. Ik neem het appartement op waar we de komende negen dagen zullen toeven. Het appartement bestaat uit één slaapkamer met een klederkast er naast en daarnaast de badkamer. Verder is er een zitkamer met een eethoek. Er is een aparte keuken, maar in de muur is een hele grote opening naar de eethoek. Aadje en Vera sliepen in de master bedroom, Floris sliep op de bank in de kamer en Reinoud sliep op een klein matrasje op de grond in de kamer. Al dra lagen de kleren en de schoenen over de grond verspreid en begon het appartement er 'gemütlich', onopgeruimd eruit te zien door de verspreide boeken, kranten folders, lege glazen etc. net als een studentenkamer.

Floris en Reinoud zijn naar buiten gegaan om de ingrediënten: Ananas; meloen yoghurt, eieren, spek voor het ontbijt te kopen. Ze komen terug en Floris begroet ons met: 'Ziehier, your first Starbuck (tall café latte), een grote kartonnen beker met 'café au lait'. In de loop van de dagen zie je velen met zo'n kartonnen beker over straat lopen. Na het ontbijt stelt Floris voor, met oog op de jet-lag, een rustige dag te hebben en een wandelingetje door de stad te maken. Floris voorop en wij, gedesoriënteerd nog, sjokken achter hem aan. Hij leidt ons naar het centrum van de 'down town' stad via een wandelpad van ongeveer 1000 meter lengte langs de Chicago rivier: 'The river walk'. Aan de overkant staan ze dicht opéén, in verschillende uitvoeringen en kleuren: 'The skyscrapers'. Met mooi weer zijn ze zeer fotogeniek. Chigaco claimt de uitvinding van de wolkenkrabber. De eerste wolkenkrabber verrees daar in 1884. Een kenmerk van een wolkenkrabber is dat het een buizenconstructie is waaraan de muren zijn opgehangen. Muren hebben niet, als voorheen, een steunfunctie. Sommige skyscrapers uit de twintiger en dertiger jaren hebben opvallende stijlkenmerken aan de buiten kant: hetzij classisistisch, hetzij gothisch, hetzij in de rijk gedecoreerde art nouveau stijl met gebruik van terra cotta. Later bouwden ze onder invloed van Mies von der Rohe de streng geometrisch glazen bouwwerken, die men de internationale stijl noemden omdat ze, qua architectuur, als het ware niet plaats gebonden waren. De hoogste wolkenkrabber in Chicago is de Sears Tower die 442 meter (vier Dom torens) hoog is. De 'river walk' eindigt bij de brug, nabij de 'Wrigley Building'. Daar reserveerden we plaatsen voor de boottocht op de rivier onder auspiciën van de 'Architecture Foundation' voor komende dinsdag terwijl het nu zaterdag is. We stonden op de Michigan Avenue en Floris stelde voor om over het meest chique

gedeelte te slenteren dat door de inwoners van Chicago 'The magnificent mile' genoemd wordt. De avenue is vierbaans breed voor het verkeer met een stoep aan weerskanten zo breed als de keizersgracht. Alle chique winkels zijn er bij elkaar te vinden. Floris maakte ons er attent op dat door de hele binnenstad verspreid zo'n 350 levensgrote polyester koeien staan die door plaatselijke kunstenaars en architecten beschilderd en/of veranderd zijn door toevoeging van menselijke attributen. Het ludieke idee komt oorspronkelijk uit Zwitserland, maar de koe heeft ook een affiniteit met Chicago. In het nog niet zo verre verleden was 'meat-packing' hier belangrijke bestaansactiviteit. Ook de grote brand van 1878 in Chicago, zegt men, is door een koe, die een kannetje kerosine omtrapte, veroorzaakt. Ik heb veel van deze koeien gefotografeerd zien worden. Zelf heb ik er maar één gefotografeerd tezamen met Vera en Reinoud.

Wim Vollenaete.
Oude